

Ἡ εἴσοδος στή νέα χιλιετία*

Πρός τούς Κληρικούς καί λαϊκούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Μέ τήν σημερινή θεία Εὐχαριστία καί τήν δοξολογία γιά τήν εἴσοδό μας στό νέον ἔτος, τό 2000, εὐχαριστοῦμε τόν Θεό γιά τήν δωρεά πού μᾶς χάρισε νά ζήσουμε καί τό προηγούμενο ἔτος, παρά τά πολλά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ἡ ἀνθρωπότητα, ἀλλά καί ὁ καθένας μας προσωπικά, καί τόν παρακαλᾶμε, Αὐτόν πού εἶναι ὁ δημιουργός τοῦ χρόνου νά μᾶς διατηρήσει σέ καλή σωματική καί ψυχική κατάσταση καί κατά τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητός Του.

Τό νέον ἔτος πανηγυρίζεται ἀπό τούς ἀνθρώπους ὡς εἴσοδος στήν τρίτη χιλιετία, καί εἴσοδος στόν εἰκοστό πρῶτο αἰῶνα. Αὐτό τό ὀρόσημο εἶναι ἐντελῶς συμβατικό, γιατί κατά τήν ἀκρίβεια μέ τήν σημερινή ἡμέρα εἰσερχόμαστε στό τελευταῖο ἔτος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, ὅποτε μετά ἀπό ἕνα χρόνο σάν σήμερα θά εἰσέλθουμε στόν εἰκοστό πρῶτο αἰῶνα καί τήν τρίτη χιλιετία. Βέβαια, ἔμεῖς οἱ Χριστιανοί καί μάλιστα οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί συμμετέχουμε σέ αὐτόν τόν ἑορτασμό, θέλοντας νά δώσουμε μιά ἄλλη προοπτική καί μιά ἄλλη σημασία. Δέν ἐπιθυμοῦμε αὐτές οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις νά εἶναι τυπικές, ἀλλά οὐσιαστικές.

Ἀπό τήν ὀρθόδοξη θεολογία γνωρίζουμε ὅτι ὁ χρόνος συνδέεται στενά μέ τόν χῶρο, καί τά δύο, –χῶρος καί χρόνος– εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Ὁ χρόνος εἶναι ἡ ἐνέργεια πού διακρίνει τά ὄντα καί ἐπομένως δέν εἶναι μιά ἀπλή κίνηση τῶν ἀστέρων, ἀλλά εἶναι ἡ κίνηση ὄλων τῶν ὄντων καί κυρίως τῶν ζωντανῶν ὑπάρξεων. Καί βέβαια, ὁ χρόνος συνδέεται μέ τήν κτιστή ὑπαρξη καί μάλιστα τήν θνητή. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θά πῆ εὐστοχα ὅτι αἰώνας εἶναι ὁ χρόνος πού σταματᾶ νά κινῆται, καί χρόνος εἶναι ὁ αἰώνας πού μετρεῖται

* Ποιμαντορική Ἐγκύκλιος 35, Ἀριθ. Πρωτ. 782 / Πρωτοχρονιά 2000

κινούμενος. Αυτό σημαίνει ότι όσο ζῆ ὁ ἄνθρωπος σέ αὐτήν τήν ζωή συνδέεται μέ τόν χρόνο, καί ὅταν φύγη ἀπό τόν κόσμο αὐτόν τότε εἰσέρχεται σέ μιά ἄλλη διάσταση χρόνου πού λέγεται αἰώνας.

Δυστυχῶς, οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ταυτίζουσι τόν χρόνο μέ τό αἰώνιο, δηλαδή ζοῦσι τήν βιολογική ζωή, ὡσάν νά πρόκειται νά ζήσουσι αἰώνια, γι' αὐτό καί ἀπολυτοποιοῦσι ὅλα ἐκεῖνα πού ἔχουσι σχέση μέ τά ὑλικά ἀγαθά, τήν ἡδονή, τήν εὐχαρίστηση, καί ἄλλοι περιφρονοῦσι τελείως αὐτήν τήν ζωή, ἀναμένοντας τά πάντα μόνο στήν ἄλλη ζωή. Ὅταν, ὅμως, ταυτίζουμε ἀπόλυτα τόν χρόνο μέ τό αἰώνιο, ὅταν ἐξαντλοῦμε τήν ζωή τοῦ μέλλοντος αἰῶνος στό ἐνθάδε, τότε αὐτό εἶναι καί λέγεται ἐκκοσμίκευση. Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ζοῦσαν συνεχῶς μέ τήν αἴσθησι τῆς παροδικότητος τῶν πραγμάτων αὐτῆς τῆς ζωῆς, καί τήν νοσταλγία τῆς αἰωνίου ζωῆς, τήν ὅποια βίωναν ἀπό αὐτήν τήν ζωή. Μάλιστα, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει: «οὐκ ἄξια τά παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρός τήν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς...» (Ρωμ. η', 18).

Ὁ χρόνος τῆς ζωῆς τοῦ καθενός ἀπό μᾶς εἶναι πολύ περιορισμένος καί μικρός, σέ σχέση μέ τό αἰώνιο. Δέν θά ζήσουμε αἰώνια πάνω στήν γῆ. Κάνουμε ὑπομονή στίς διάφορες δοκιμασίες στήν ζωή μας, γιατί πιστεύουμε ὅτι ὁ τρόπος μέ τόν ὅποιο ζοῦμε, ἡ σχέση μας μέ τόν Θεό καί τούς ἄνθρώπους, προσδιορίζουσι καί τόν τρόπο ζωῆς μετά τήν ἐξοδὸν μας ἀπό αὐτήν τήν ζωή. Γιατί, καίτοι τελειώνει κάποτε ὁ βίος μας, ἐν τούτοις δέν τελειώνει ἡ ζωή, ἀφοῦ ὑπάρχει ζωή καί μετά τόν θάνατο, δηλαδή μετά τήν ἐξοδὸν τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα.

Δυστυχῶς, πολλοὶ Χριστιανοὶ στήν ἐποχή μας ἔχουσι στραμμένη τήν προσοχή τους στίς ἡμερομηνίες, στόν χρόνο καί ἀποστρέφονται τά αἰώνια καί τά ὑψηλά, δέν ἀποβλέπουσι στήν ἀπόκτησι τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. Ἐπίκαιρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «νῦν δέ γνόντες Θεόν, μᾶλλον δέ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τά ἀσθενῆ καί πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; ἡμέρας παρατηρεῖσθε καί μῆνας καί καιροὺς καί ἐνιαυτούς! φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς» (Γαλ. δ', 9-10). Εἶναι φοβερόν νά παρατηροῦμε τίς ἀλλαγές τοῦ χρόνου καί νά μή μᾶς ἐμπνέῃ ὁ πραγματικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς μας.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ: «ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι...» (Ἐφ. ε', 16). Πρέπει νά ἀγωνιστοῦμε ὄχι γιὰ τήν ἀγορά μετοχῶν στό χρηματιστήριον, ἀλλὰ γιὰ τήν ἀγορά τοῦ χρόνου, ἀφοῦ μόνο τότε θά τόν βροῦμε μπροστά μας στήν μέλλουσα

αἰώνια ζωή. Παρατηροῦμε, ὅμως, ὅτι στήν ζωή μας ἐπικρατεῖ ἡ λεγομένη «ρύπανση τοῦ χρόνου». Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὅπως ρυπαίνει τόν χῶρο ἀπό τά προϊόντα τῶν παθῶν του, ἔτσι ρυπαίνει καί τόν χρόνο, ἀφοῦ αὐτόν τόν σπαταλᾷ σέ ἄσκοπα πράγματα, καί τό πῶς χειρότερο εἶναι, ὅτι τόν κατασπαταλᾷ σέ πράξεις ἀμαρτωλές, σέ ἐνέργειες πού συνιστοῦν ἄρνηση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐποχή μας, καίτοι θέλει νά λέγεται σύγχρονη καί ὄριμη, ἐν τούτοις εἶναι γεμάτη ἀπό παλαιά ρεύματα φιλοσοφικά, ἰδεολογικά, πού αὐξάνουν τήν ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅμως, πῶς μποροῦν νά γεμίσουν τόν σύγχρονο ἄνθρωπο οἱ παγανισμοί καί μεσσιανισμοί, οἱ νεωτερισμοί καί μετανεωτερισμοί, τά θρησκευτικά καί δαιμονικά συστήματα;

Εὐτυχῶς πού ἡ Ἐκκλησία σήμερα, πρώτη τοῦ ἔτους, ἐορτάζει δύο μεγάλα γεγονότα. Τό πρῶτο εἶναι ἡ κατά σάρκα περιτομή τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία δείχνει ἀφ' ἑνός μὲν τήν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ πρὸς τό ἀνθρώπινο γένος, ἀφ' ἑτέρου δέ τήν περιτομή τῶν παθῶν ἀπό τήν ζωή μας. Πρέπει νά καθαρθοῦμε, νά μεταμορφωθοῦμε καί νά μεταμορφώσουμε τά πάθη, γιατί ἡ ἐνέργεια τῶν παθῶν κάνει τόν βίον μας ἀνυπόφορο καί ἀηδιαστικό. Τό δεύτερο γεγονός εἶναι ἡ μνήμη τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τῆς μεγάλης αὐτῆς προσωπικότητας, ὁ ὁποῖος «τά τῶν ἀνθρώπων ἤθη κατεκόσμησεν», μέ τήν διδασκαλία του, τό ἔργο του καί αὐτήν ἀκόμη τήν κοίμησή του. Παρέμεινε ἡ μνήμη του ζωντανή μέσα στήν συνείδηση τοῦ λαοῦ. Χρειαζόμαστε μορφές σάν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου στήν δύσκολη ἐποχή μας, πού ἐπικρατεῖ ἡ νεοειδωλολατρεία, ὁ φανατισμός, ὁ ἄρριβισμός καί ὁ ἀμοραλισμός, τό ἔλλειμμα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἤθους καί τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος.

Εἰσήλαμε σέ ἕνα νέο χρόνο καί πολλοί ἐόρτασαν καί θά ἐορτάσουν καί τήν νέα χιλιετία. Ἀλλά δυστυχῶς, ἄν δῆ κανεῖς προσεκτικά τήν σύγχρονη ζωή, θά διαπιστώση ὅτι πολλοί ἄνθρωποι διακατέχονται ἀπό παλαιές συνήθειες, παλαιά ἤθη καί ἔθιμα, εἰδωλολατρική νοοτροπία, καίτοι καλοῦνται Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί. Δύο χιλιάδες χρόνια μετά τόν Χριστό καί ὅμως πολλοί ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας ὁμοιάζουν σάν νά ζοῦν πρό Χριστοῦ. Βέβαια, ἀπό πλευρᾶς ἐπιστήμης ἔχουμε προόδους, ἀλλά ἀπό πλευρᾶς ἠθους καί συμπεριφορᾶς βρισκόμαστε πολύ πίσω. Πολλοί ἀπό τούς συγχρόνους ἀνθρώπους συμπεριφέρονται ὡσάν νά μή ἔχη ἔλθει στόν κόσμον ὁ Χριστός, ὡσάν νά μή περιμένουν ἀνάσταση νεκρῶν καί ζωή τοῦ μέλλοντος.

Γι' αὐτόν τόν λόγο, τό ἔτος αὐτό θά μᾶς δοθῆ ἡ δυνατότητα ἀπό πλευρᾶς Ἐκκλησίας, Οἰκουμενικῆς καί Τοπικῆς, νά δοῦμε τό μεγαλειῶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τήν ἀξία τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ λόγου, τήν σπουδαιότητα τῆς εὐαγγελικῆς ζωῆς, τήν προοπτική τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἀλλά συγχρόνως καί τήν ἀποτυχία μας νά ζήσουμε σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καί τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς. Ὅποτε, ὅλος αὐτός ὁ χρόνος εἶναι ἀφορμή ἐλπίδας καί μετανοίας, αἰσιοδοξίας καί αὐτοκριτικῆς, ἐλπίδας καί ἀνάστασης.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις εὐχομαι σέ ὅλους σας ὁ νέος χρόνος νά εἶναι εὐλογημένος καί ὁ Θεός νά σᾶς γεμίσει ἀπό οὐράνια καί ἐπίγεια δωρήματα.

Μέ πατρικές εὐχές

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος